

Sygn. akt I CSK 664/22

POSTANOWIENIE

Dnia 26 sierpnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Joanna Misztal-Konecka

w sprawie z powództwa J. T.

przeciwko M. D.

o ochronę dóbr osobistych i zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 26 sierpnia 2022 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...],

z dnia 11 marca 2021 r., sygn. akt I ACa [...],,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2. zasądza od J. T. na rzecz M. D. kwotę 2160 (dwa tysiące sto sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

1. Wyrokiem z 11 marca 2021 r. Sąd Apelacyjny w [...], w sprawie z powództwa J. T. przeciwko M. D. o ochronę dóbr osobistych i zapłatę, zmienił na skutek apelacji obu stron wyrok Sądu Okręgowego w Ś. z 17 kwietnia 2018 r. w pkt I, II, III, IV oraz VI w ten sposób, że oddalił powództwo w pozostałej części i zasądził od powódki na rzecz pozwanego kwotę 4352 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania (pkt 1), oddalił apelację powódki (pkt 2) oraz rozstrzygnął o kosztach postępowania apelacyjnego (pkt 3 i 4).

2. Od wyroku Sądu Apelacyjnego skargę kasacyjną wywiodła powódka, wskazując na naruszenie art. 14 i art. 15 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o

świadczeniu usług drogą elektroniczną, art. 6 k.c., art. 24 k.c., art. 328 § 2 w zw. z art. 382 k.p.c., art. 278¹ k.p.c., art. 227 w zw. z art. 243² w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

3. Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie służy zaś merytorycznej ocenie skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ustawodawca zmierzał do zagwarantowania, że skarga kasacyjna, nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie pełnić przypisane jej funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek do czterech ma więc zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie. Tak więc, nie w każdej sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy

wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania, w przeciwnym razie Sąd Najwyższy stałby się wbrew obowiązującym regulacjom sądem trzeciej instancji. Nie jest rolą Sądu Najwyższego korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

4. Skarżąca we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołała przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c.

Podawała, że w sprawie występują istotne zagadnienia prawne i potrzeba wyjaśnienia:

- czy fakt bycia abonentem domeny jest jednoznaczny ze statusem usługodawcy w rozumieniu art. 2 ust. 6 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną oraz byciem administratorem strony, umożliwiającym ponoszenie odpowiedzialności określonej w treści art. 14 ust. 2 i 3 tej ustawy;

- czy dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sporządzonej w innym postępowaniu na podstawie ustawy, na zlecenie organu władzy publicznej, wymaga wydania odrębnego postanowienia dowodowego o dopuszczeniu tego dowodu, czy też opinia taka winna być traktowana jako dokument i dowód taki znajdujący się w aktach sprawy lub do nich dołączony stanowi dowód bez wydawania odrębnego postanowienia, a to zgodnie z treścią art. 243² k.p.c.

W ocenie skarżącego istnieje też potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości i wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów oraz wyjaśnienia czy usługodawca w rozumieniu art. 2 ust 6 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną jest zobowiązany do monitorowania i sprawdzania przekazywanych mu lub udostępnianych przez niego materiałów zgodnie z treścią art. 15 tej ustawy, już po otrzymaniu informacji lub urzędowej informacji o możliwym naruszeniu i własnej oceny czy materiał ten narusza prawo.

Skarżąca podała również, że skarga kasacyjna jest oczywiście zasadna, ponieważ zaskarżony wyrok został wydany z rażącym naruszeniem prawa. Sąd Apelacyjny nie trafnie uznał, że w toku przeprowadzonego postępowania

dowodowego pozwany obalił domniemanie bezprawności, przedstawiając opinię biegłego J. B., choć z wniosków opinii wynika, że biegły nie może odpowiedzieć na zadane w tezie postanowienia o dopuszczeniu dowodu pytania, niezbędne jest więc powołanie biegłego innej specjalności - weterynarza, a nie kynologa, oraz przeprowadzenie badań laboratoryjnych, których biegły nie przeprowadzał.

Zdaniem skarżącej Sąd drugiej instancji nie trafnie uznał, że działania pozwanego nie były bezprawne, gdyż działał w interesie społecznym.

5. Sąd Najwyższy, odnosząc się kolejno do wskazanych przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, wskazuje w pierwszej kolejności, że przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) polega na sformułowaniu tego zagadnienia i przedstawieniu wyczerpującej argumentacji jurydycznej wskazującej, że zagadnienie takie w sprawie występuje, jest nowe, dotychczas w orzecznictwie nierozstrzygnięte i będzie miało znaczenie precedensowe przy rozstrzyganiu spraw podobnych (postanowienie Sądu Najwyższego z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002/1//11; postanowienie Sądu Najwyższego z 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002/12/151).

Powołując się z kolei na przesłankę z art. 398² § 1 pkt 2 k.p.c., skarżąca powinna wykazać, że chodzi o wykładnię przepisów prawa, których treść i znaczenie nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie lub, że istnieje potrzeba zmiany dotychczasowej wykładni, podania, na czym polegają wątpliwości związane z ich rozumieniem oraz przedstawienia argumentacji świadczącej, że wątpliwości te mają rzeczywisty i poważny charakter, nie należą do zwykłych wątpliwości, które wiążą się z procesem stosowania prawa. W przypadku, gdy w ramach stosowania tych przepisów powstały już w orzecznictwie sądów określone rozbieżności, skarżąca powinna je przedstawić, jak też uzasadnić, że dokonanie wykładni jest niezbędne do rozstrzygnięcia danej sprawy (postanowienia Sądu Najwyższego: z 20 maja 2016 r., V CSK 692/15; z 20 listopada 2015 r., III CSK 269/15).

6. Skarżąca nie sprostала powyższym wymaganiom.

Wymagań ustanowionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. nie spełnia podniesiony przez skarżącą problem statusu usługodawcy w rozumieniu art. 2 ust. 6 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną i ponoszenia odpowiedzialności określonej w art. 14 ust. 2 i 3 tej ustawy. Skarżąca nie wykazała również skutecznie potrzeby wykładni art. 2 ust. 6 w zw. z art. 15 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną. Kwestie wskazane przez skarżącą nie mają bowiem waloru problemów istotnych dla rozstrzygnięcia tej sprawy.

Podając motywy rozstrzygnięcia, Sąd Apelacyjny wskazał bowiem, że całokształt okoliczności ujawnionych w sprawie przemawiał za przyjęciem, że pozwany, publikując informacje o chorobach SA i VKH w związku z chorobą swojego psa, działał w istotnym interesie społecznym, co w konsekwencji prowadziło do stwierdzenia, że działania pozwanego nie były bezprawne, a zatem nie zostały spełnione przesłanki udzielenia powódce ochrony na podstawie art. 23 i 24 k.c. W ocenie Sądu Apelacyjnego wykluczało to możliwość przypisania pozwanemu odpowiedzialności za naruszenie dóbr osobistych powódki i przesądzało o oddaleniu powództwa.

Zarysowane kwestie stosowania wskazanych w skardze przepisów ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną mają więc charakter uboczny dla oceny zasadności powództwa. Ich rozstrzygnięcie nie przesądza o kwestiach kluczowych dla sprawy. Pozwala to na uznanie, że skarżąca kreuje przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. na potrzeby poddania zaskarżonego wyroku kontroli kasacyjnej.

Istotnego zagadnienia prawnego nie stanowi również zaprezentowana w skardze kwestia wymogu wydania odrębnego postanowienia o dopuszczeniu dowodu z opinii biegłego sporządzonej w innym postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, na zlecenie organu władzy publicznej. Odnosząc się do tego problemu, skarżąca – w ramach wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uzasadnieniem – ograniczyła się do zasygnalizowania trudności w stosowaniu art. 243² k.p.c. Skarga kasacyjna nie zawiera jednak szczegółowego wyводу prawnego świadczącego o tym, że podane trudności stanowią istotny

problem prawny występujący w rozstrzyganej sprawie. Dodatkowo, skarżąca nie skonkretyzowała czynności procesowych w rozstrzyganej sprawie, które owymi trudnościami są dotknięte, tymczasem Sąd Apelacyjny kilkakrotnie wydawał postanowienia dowodowe. Niewątpliwie nie jest rolą Sądu Najwyższego samodzielne poszukiwanie argumentów świadczących o występowaniu w sprawie wskazanych w skardze przesłanek przyjęcia jej do rozpoznania.

7. Wreszcie, oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z samej jej treści wynika w sposób jednoznaczny, że wskazane w skardze podstawy zasługują na uwzględnienie. Oznacza to, że z argumentów przedstawionych we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, bez konieczności dokonywania pogłębionej analizy prawnej lub czynności procesowych sądu, wynika jaskrawa sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa niepodlegającymi różnej wykładni i niepozostawiającymi sądowi swobody oceny albo z podstawowymi zasadami orzekania obowiązującymi w demokratycznym państwie prawa. O ile bowiem do uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawy są usprawiedliwione, o tyle do przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędna jest jej oczywista zasadność w wyżej przedstawionym rozumieniu. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się również, że dla stwierdzenia, że w sprawie wystąpiła przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. skarżący powinien wskazać konkretne, naruszone przez sąd przepisy, a także powinien przytoczyć odpowiednie argumenty wyjaśniające, dlaczego te przepisy zostały, jego zdaniem, w tak ewidentny sposób naruszone (postanowienie Sądu Najwyższego z 24 września 2013 r., III SK 4/13).

Skarżąca nie przedstawiła dostatecznych argumentów świadczących o występowaniu w sprawie tak rozumianej oczywistej zasadności skargi kasacyjnej.

Uszło jej uwagi, że zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c., podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Sąd Najwyższy jest związany dokonanymi przez sądy *meriti* ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Zawarty w art. 398³ § 3 k.p.c. zakaz oparcia skargi kasacyjnej na zarzutach dotyczących ustalenia faktów lub oceny dowodów oraz związanie Sądu Najwyższego ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia oznacza

niedopuszczalność powoływania się przez skarżącego na wadliwość wyroku sądu drugiej instancji polegającą na ustaleniu faktów lub niewłaściwie przeprowadzonej ocenie dowodów również we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Skarżąca tymczasem wprost odnosi się do opinii biegłego J. B., kwestionując jej trafność i ocenę dokonaną przez Sąd drugiej instancji na jej podstawie. Subiektywne przeświadczenie skarżącej, że przedmiotowa opinia zawiera nietrafne konkluzje, a przez to zaskarżony wyrok jest niesprawiedliwy, nie świadczy jednak o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Skarżąca nie podała jakie konkretnie przepisy prawa zostały naruszone, w jaki sposób i nie wykazała, że naruszenia takie prowadziły do wydania oczywiście nieprawidłowego orzeczenia.

Wykazania oczywistej zasadności skargi nie stanowi także przedstawiona przez skarżącą ogólna uwaga, że Sąd Apelacyjny nietrafnie uznał, że działania pozwanego nie były bezprawne, gdyż działał w interesie społecznym. W tym zakresie, poza własną oceną rozstrzygnięcia, skarżąca nie przedstawiła jurydycznych argumentów zmierzających do wykazania, że doszło do oczywistego naruszenia konkretnie podanych przepisów prawa.

8. Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.), a o kosztach orzec na podstawie art. 98 § 1 i 3 oraz art. 99 k.p.c. oraz w związku z § 2 ust. 5, § 8 ust. 1 pkt 2 i § 10 ust. 4 pkt 2 oraz § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

[as],